

INTRA-UTERIENE VRUCHTDOOD, VEROOR- ZAAKT DOOR FOETAAL BLOEDVERLIES

In het artikel van SCHELLEN en VISSER (1959) waardeer ik in het bijzonder de aanwijzing hoe men snel het bloed van de moeder en dat van het kind kan onderscheiden.

In de beschrijving treft mij, dat het amnion boven het hematoom niet beschadigd is (zie ook het onderschrift van figuur 2). Het kind heeft dan wel bloed verloren in dit hematoom, maar kan bij de moeder geen aanleiding hebben gegeven tot een lichte fluxus.

Het laatste twee-derde deel van de zin op bladzijde 208 klinkt mij wat vreemd in de oren: „Dat de arterie in de navelstreng scheurt, is uiterst zeldzaam; gebeurt dit in de navelstreng van het kind naar de placenta, dan kunnen wij dus spreken van een extra-placentaire navelstrengbloeding”.

In de literatuurlijst ontbreekt Nederlandse literatuur. In dit *Tijdschrift* overwoog FAUSER (1957) de mogelijkheden van bloedverlies bij het kind voor de geboorte en hij beschreef een ziektegeval gelijkend op het bovengenoemde. Ondergetekende besprak in 1956 literatuur die handelde over de beschadigingen van de vaten van de navelstreng, maar sloot juist de lesies voorkomende bij insertio velamentosa en de beschadigingen van vaten die op de placenta verlopen, uit.

Literatuur: FAUSER, K. C. M. (1957) *Ned. T. Geneesk.* 101, 187. — SCHELLEN, A. M. C. M. en H. K. A. VISSER (1959) *Ned. T. Geneesk.* 103, 507. — SMALBRAAK, H. B. (1956) *Ned. T. Verlosk.* 56, 587.

Eindhoven, 11 maart 1959

H. B. SMALBRAAK

De opmerkingen van collega SMALBRAAK zijn een welkome aanvulling van enkele omissies onzerzijds. Wat de beschadiging van het amnion betreft, nergens hebben wij gezegd, dat het amnion intact dan wel beschadigd was. Onze gedachtengang is geweest, dat de bloeding aanleiding heeft gegeven tot een verhoogde druk op de vliezen met als gevolg een breken der vliezen, waardoor er vruchtwater afliep, wat tevens gepaard ging met het wegstromen van bloed uit de gebarsten ader. Naar gelang de lekkende bloedvaten van de navelstreng in of buiten de placenta gelegen zijn, spreekt men van intra- of extraplacentaire navelstrengbloeding; deze kan veneus dan wel arterieel zijn, het laatste is echter zeldzaam.

Ongetwijfeld dient de casuïstische mededeling van FAUSER in de literatuurlijst te worden opgenomen en wij zijn blij, dat SMALBRAAK ons hierop wijst.

Het artikel van SMALBRAAK over beschadigingen van de vaatwand in de navelstreng, had wellicht in de literatuur vermeld mogen worden, doch het was niet zozeer onze bedoeling om uitvoerig in te gaan op deze afwijkingen van de navelstrengvaten, als wel om onze aandacht te schenken aan het gevolg van een en ander, nl. het bloedverlies bij de vrouw en de wijze waarop men moederlijk en foetaal bloed van elkaar kan onderscheiden.

Groningen, 26 maart 1959

A. M. C. M. SCHELLEN
H. K. A. VISSER

BERICHTEN

BUITENLAND

Duitsland

Psychohygiëne. — Twintig jaren zijn verstreken sedert H. MENG met zijn boek *Seelischer Gesundheitsschutz* „der Psychohygiëne ihren Platz in der europäischen Heilkunde eroberte”. De toenmaals verworven plaats is haar niet ruim genoeg. Er staat thans, naar de *Münchener medizinische Wochenschrift* (1959, bl. 526) meedeelt, een werk van 12

delen op stapel, een uitgave van Benno Schwabe en Co. (Bazel en Stuttgart 1958), getiteld *Psychohygiëne; Wissenschaft und Praxis*. De hoofdtaak van de Psychohygiëne omschrijft MENG als: „auf das Reifen von Denken und Fühlen hinzuarbeiten”. Van de „Förderung einer selbständigen Entwicklung der Denk- und Liebesfähigkeit” verwacht hij zelfs een „Prophylaxe des Krieges”.

Het eerste deel, dat 447 bladzijden beslaat, omvat de tekst van een veertigtal voordrachten van 24 medewerkers: geneeskundigen, juristen, pedagogen, sociologen en theologen. „Auf der Freudschen Psychoanalyse aufbauend, aber auch die Adlersche Individual-Psychologie und die Psychosomatik einbeziehend, erörtern sie neben den allgemeinen psychologischen Grundlagen sowohl die individuelle wie die soziale und kulturelle Psychohygiëne”. „Ehefragen, Mütterberatung, Früherziehung, erste Schuljahre, Sexualerziehung, Pubertät, Erwachsensein und Altern”, vinden evenzeer deskundige behandeling als „die Probleme des Selbstmordes, der Süchte, des Strafvollzugs, des Betriebs, der Körpergeschädigten, der Freizeitgestaltung, von Presse, Rundfunk und Fernsehen, der Religion u.a.m.”.

De lezer die de rijke inhoud van het eerste deel heeft genoten, zal met verwachting uitzien naar de volgende elf delen, die nog voor hem bestemd zijn.

Engeland

„... and the people lay down . . .”. — De psychoanalytici zijn dikwijls het mikpunt van humoristen in woord en beeld. Een peripatetische correspondent van de *Lancet* (14 maart, bl. 574) misbruikt zelfs het scheppingsverhaal om zijn plagerij vorm te geven: De eerste vier dagen waren arts, bacteriën, vitamines, hormonen, antibiotica en resistentie aan de beurt. Maar op de vijfde dag: „He created the Psychotherapists and said „I leave it to you”. And they arose and built themselves little temples and the people lay down and worshipped them”.

Ondeugdelijk gevaccineerde student in de geneeskunde te Liverpool. — Een 21-jarige student in de geneeskunde van de universiteit te Liverpool werd op 7 maart met pokken in het ziekenhuis opgenomen. Een week tevoren was hij ziek geworden. Het beloop van zijn ziekte is licht. De wasserij waarheen hij kleren zond, is gesloten. Hij kwam met veel mensen in aanraking, zodat men met spanning uitziet naar nieuwe gevallen (*Lancet*, 21 maart, bl. 638).

„Intensive campaign of cancer education”. — Telkens tracht men zich zo nauwkeurig mogelijk rekenschap te geven van het resultaat, dat kankerbestrijders bereiken, van de oneindige moeite die zij zich ter voorlichting van het publiek getroosten. Thans bericht het Manchester Committee on Cancer over een „intensive campaign of cancer education”, enige jaren achtereenvolgehouden in een gebied met 600.000 inwoners. Als voornaamste uitkomst boekte men, dat van de 256 vrouwen die in 1954-1955 voor borstkanker hulp zochten, zich 38 pct binnen één maand na het opmerken van de afwijking hadden aangemeld. Het vergelijkbare percentage in 1950-1951 bedroeg 28 pct, in 1952-1953 33 pct, en is dus geleidelijk gestegen. Van de vrouwen die binnen één maand naar hun arts gingen, waren slechts 6 pct rechtstreeks door de campagne bewogen zo spoedig mogelijk hulp te zoeken (*Brit. med. J.*, 14 maart, bl. 708).

Nauwkeurige waardering van nieuwe producten van de farmaceutische industrie. — Onlangs werd een vereniging van geneeskundige adviseurs van de farmaceutische industrie opgericht. Haar eerste werkprogramma omvatte een symposium over „Progress in the Evaluation